

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI
WFB.III.431.11.2018

Bydgoszcz, 10 września 2018 r.

**Pan
Tadeusz Wiewiórski
Wójt Gminy Wielgie
Urząd Gminy Wielgie
ul. Starowiejska 8
87-603 Wielgie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) w Gminie Wielgie, ul. Starowiejska 8, 87-603 Wielgie (zwaną dalej: Gminą) w dniach od 4 do 22 czerwca 2018 r., przeprowadzona została kontrola prawidłowości przez MW – starszego inspektora oraz KS – inspektora, na podstawie upoważnień odpowiednio o numerach 347/2018 i 348/2018 w zakresie:

- 1) Przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania przez jednostkę samorządu terytorialnego dotacji udzielonych z budżetu Wojewody oraz prawidłowość pobierania i rozliczania dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w zakresie:
  - a) sporządzenia planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej,
  - b) wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Wojewody:
    - kontrola wykorzystania dotacji pod względem zgodności z przeznaczeniem,
    - ustalenie stopnia wykorzystania dotacji w odniesieniu do realizowanych zadań sfinansowanych dotacjami udzielonymi z budżetu Wojewody,
    - kontrola sporządzenia sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
  - c) pobierania i rozliczania dochodów budżetowych:
    - kontrola pobrania i przekazania dochodów budżetowych,
    - kontrola terminowości odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa,
    - kontrola windykacji należności z tytułu dochodów budżetu państwa,
    - kontrola sporządzenia sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.
- 2) Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

1. *W zakresie sporządzenia planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej.*

Gmina prawidłowo sporządziła plan finansowy na 2017 r. w zakresie wydatków z dotacji oraz dochodów pobieranych na rzecz budżetu państwa związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej, zgodnie z zapisem art. 237 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. *W zakresie wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Wojewody.*

2.1. *W zakresie wykorzystania dotacji pod względem zgodności z przeznaczeniem.*

Gmina wykorzystwała w 2017 r. dotacje celowe otrzymane z budżetu Wojewody na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w łącznej wysokości 12.141.081,79 zł, tj. 99,35 % z ogólnej kwoty dotacji otrzymanych.

Zadania finansowane ze środków z dotacji celowych ujętych w rozdziałach: 01095, 75011 realizowane były przez Urząd Gminy Wielgie (zwany dalej: Urzędem), w rozdziałach: 80101, 80110 oraz 80150 przez Szkołę Podstawową w: Czarnem, Zadusznikach oraz Zespół Placówek Oświatowych w Wielgiem (zwany dalej: ZPO), natomiast w rozdziałach: 85195, 85213, 85215, 85228, 85501, 85502, 85503 oraz 85595 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem (zwany dalej: GOPS).

Skontrolowano, na podstawie dowodów źródłowych oraz zapisów w księgach rachunkowych, wydatki z dotacji celowych poniesione głównie w II kwartale 2017 r. na łączną kwotę 3.311.469,50 zł, tj. 27,3 % z ogólnej kwoty dotacji wydatkowanych w okresie objętym kontrolą w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

- dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01095 – Pozostała działalność.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 565.783,08 zł, na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U. z 2015 r., poz. 1340) została wydatkowana przez Gminę w pełnej wysokości, z tego: producentom rolnym z tytułu zwrotu części podatku akcyzowego wypłacono 554.689,29 zł, natomiast na pokrycie kosztów ustalania i wypłacania ww. zwrotu wydatkowano 11.093,79 zł, tj. kwotę równą 2 % łącznej kwoty dotacji wypłaconej przez Gminę.

Skontrolowano wydatki z dotacji w łącznej wysokości 362.139,71 zł przeznaczone na zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz na koszty związane z ustalaniem i wypłatą zwrotu podatku, o których mowa w art. 8 ust. 5 ww. ustawy. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej producentów rolnych, którym dokonano zwrotu tego podatku.

- dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 62.446,00 zł na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez samorząd gminny, które określono m.in. w ustawach: z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1464 z późn. zm.), z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2017 r., poz. 657 z późn. zm.) oraz z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2064 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 62.078,78 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 13.524,00 zł, które przeznaczono głównie na finansowanie zadań związanych z ewidencją ludności, wydawaniem dowodów osobistych oraz funkcjonowaniem urzędu stanu cywilnego.

- dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80101 – Szkoły podstawowe.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 70.471,66 zł na realizację zadań określonych w postanowieniach art. 22ae ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2017 r., poz. 2198 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 70.447,47 zł, w tym na wyposażenie szkół w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe wydatkowano kwotę 69.749,90 zł, natomiast na koszty obsługi ww. zadania wydatkowano 697,57 zł, tj. kwotę równą 1 % łącznej kwoty wykorzystanej dotacji przez Gminę.

W okresie poddanym szczegółowej kontroli nie dokonano wydatków z ww. tytułu.

- dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80110 – Gimnazja.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 21.324,32 zł na realizację zadań określonych w postanowieniach art. 22ae ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty została wydatkowana przez Gminę w wysokości 21.315,81 zł, w tym na wyposażenie szkół w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe wydatkowano kwotę 21.104,76 zł, natomiast na koszty obsługi ww. zadania wydatkowano 211,05 zł, tj. kwotę równą 1 % łącznej kwoty wykorzystanej dotacji przez Gminę.

W okresie poddanym szczegółowej kontroli nie dokonano wydatków z ww. tytułu.

- dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80150 – Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 11.041,93 zł na realizację zadań określonych w postanowieniach art. 22ae ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty została wydatkowana przez Gminę w wysokości 10.501,15 zł, w tym na wyposażenie szkół w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe wydatkowano kwotę 10.397,27 zł, natomiast na koszty obsługi ww. zadania wydatkowano 103,88 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 1 % łącznej kwoty wykorzystanej dotacji przez Gminę.

W okresie poddanym szczegółowej kontroli nie dokonano wydatków z ww. tytułu.

Stwierdzono, iż wydatki poniesione na realizację zadań z zakresu administracji rządowej księgowane były przez ZPO razem z wydatkami poniesionymi na realizację zadań własnych Gminy, co naruszało zasady funkcjonowania konta 130 „Rachunek bieżący jednostki”, określone w załączniku Nr 3 – Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, do obowiązującego w okresie objętym kontrolą, rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r., poz. 760).

- dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85195 – Pozostała działalność.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 600,00 zł na realizację zadań określonych w art. 7 ust. 2-4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1938 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 596,84 zł i przeznaczona na pokrycie kosztów związanych z wydawaniem decyzji o przyznaniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Zespół kontrolny odstąpił od kontroli wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu Wojewody na zadania objęte ww. rozdziałem, z uwagi na fakt, że zadania te stanowiły przedmiot kontroli Wydziału Zdrowia Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, przeprowadzonej w 2018 r.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 57.167,00 zł przeznaczona na składki z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego opłacane z budżetu państwa za osoby wymienione w art. 86 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1938 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 56.947,10 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 18.309,40 zł przeznaczone na opłacenie składek zdrowotnych do ZUS.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85215 – Dodatki mieszkaniowe.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 4.953,08 zł przeznaczona na realizację zadań związanych z wypłatą zryczałtowanego dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c–5g ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 220 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 4.558,93 zł, w tym: na wypłatę dodatku energetycznego wydatkowano kwotę 4.469,55 zł, natomiast na pokrycie kosztów wypłacania odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej dodatku energetycznego wydatkowano 89,38 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 2 % łącznej kwoty dotacji wypłaconych w Gminie.

Kontrolą objęto wydatki z ww. dotacji na kwotę 1.188,11 zł przeznaczone na wypłatę dodatków energetycznych oraz koszty obsługi, o których mowa w art. 5f ust. 3 ww. ustawy. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej odbiorców wrażliwych energii elektrycznej, którym dokonano wypłaty tego dodatku.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 34.810,00 zł na realizację zadań określonych w art. 18 ust. 1 pkt 3 i art. 50 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w pełnej wysokości.

Kontrolą objęte zostały wydatki z dotacji w wysokości 9.240,00 zł przeznaczone na organizację i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W wyniku analizy udostępnionych dokumentów źródłowych (decyzji przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze, umów na wykonanie tych usług, rachunków za ich realizację, kart pracy opiekunów świadczących usługi, wykazu godzin świadczonych usług, dotyczących świadczonych specjalistycznych usług opiekuńczych – ustalono, że w wydanych decyzjach przyznających świadczenia z pomocy społecznej dla trzech podopiecznych w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania błędnie podano podstawę zwalniającą z ponoszenia odpłatności za wykonywanie ww. usług, powołując się na trudną sytuację życiową w rodzinie spowodowaną chorobą dziecka. Powyższe postępowanie naruszało przepisy § 6 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, gdyż podany w decyzjach powód nie mógł być przesłanką zwalniającą z ponoszenia odpłatności za ww. usługi. Ponadto, prowadzone zajęcia odbywały się u wszystkich dzieci wyłącznie przez część miesiąca (zazwyczaj zajęcia odbywały się do połowy miesiąca), co było niezgodne z postanowieniami zawartymi w decyzjach administracyjnych przyznających świadczenia, w których podawany był okres w wymiarze 4 godzin tygodniowo w dni robocze

od poniedziałku do piątku (2 godziny zajęć logopedycznych i 2 godziny zajęć rehabilitacyjnych) oraz 6 godzin tygodniowo w dni robocze od poniedziałku do piątku.

Wykazano również, iż zawierane umowy zlecenia pomiędzy GOPS, a zleceniodawcami nie zawierały treści dotyczącej osób u których dane usługi miały być świadczone oraz wymiaru ilościowego godzin tych usług. Ponadto w okresie od stycznia do 19 czerwca 2017 r. nie zawarto pisemnej umowy na wykonywane i świadczone usługi w zakresie zajęć z logopedii w wymiarze 2 godzin tygodniowo u jednego podopiecznego (przedstawiono rachunek nr 6 z dnia 20 lipca 2017 r.).

Wskazane nieprawidłowości świadczą o braku właściwego nadzoru przez GOPS nad rozliczaniem i dokumentowaniem wykonanych usług przez osoby i podmioty świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze finansowane z dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85501 – Świadczenie wychowawcze.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 6.685.462,00 zł na realizację zadania określonego w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r., poz. 1851 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 6.662.754,55 zł, w tym na wypłatę świadczeń wychowawczych – 6.565.810,70 zł oraz na koszty ich obsługi – 96.943,85 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 1,5 % kwoty otrzymanej dotacji na świadczenia wychowawcze.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 1.693.672,00 zł przeznaczone na wypłatę świadczeń wychowawczych w kwocie 1.667.921,10 zł oraz koszty obsługi, o których mowa w art. 29 ust. 3 ww. ustawy w kwocie 25.750,90 zł. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej osób, którym wypłacono świadczenie wychowawcze.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 4.701.934,00 zł na realizację zadań określonych w ustawach: z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.), z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1952 z późn. zm.), z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2017 r., poz. 2092 z późn. zm.) oraz z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2017 r., poz. 489 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 4.647.058,20 zł, w tym na wypłatę świadczeń i składek społecznych od tych, świadczeń w kwocie 4.506.000,18 zł oraz koszty ich obsługi ogółem 141.058,02 zł, tj. kwotę równą 3 % łącznej kwoty otrzymanej dotacji.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 1.209.249,48 zł w tym przeznaczone na wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczeń rodzicielskich, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłki dla opiekunów, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego od wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych oraz na koszty obsługi ww. zadań, o których mowa w art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz w art. 31 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej osób, którym wypłacono świadczenia z pomocy społecznej.

Stwierdzono niewłaściwe zaklasyfikowanie do § 4300 wydatków poniesionych z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego w łącznej wysokości 55,78 zł. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.), ww. wydatki powinny zostać prawidłowo ujęte w § 4610 – *Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego.*

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85503 – Karta Dużej Rodziny.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 136,68 zł na realizację zadań wyszczególnionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2017 r., poz. 1832 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 109,88 zł.

Kontrolą objęte zostały wydatki z dotacji w wysokości 26,80 zł, przeznaczone na koszty obsługi zadań związanych z przyznaniem i wydaniem Kart Dużej Rodziny.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85595 – Pozostała działalność.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 4.120,00 zł przeznaczona na realizację zadań związanych z wypłatą jednorazowego świadczenia, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016 r., poz. 1860) została wydatkowana przez Gminę w pełnej wysokości, w tym: na wypłatę świadczenia – 4.000,00 zł oraz koszty obsługi – 120,00 zł, tj. kwotę równą 3 % kwoty otrzymanej dotacji na jednorazowe świadczenie.

Kontrolą objęto wydatki z ww. dotacji na kwotę 4.120,00 zł przeznaczone na wypłatę jednorazowego świadczenia. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację jednej uprawnionej osoby, której wypłacono jednorazowe świadczenie.

Skontrolowane dotacje w rozdziałach: 01095, 75011, 85213, 85215, 85228, 85501, 85502, 85503 oraz 85595 zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

2.2. W zakresie stopnia wykorzystania dotacji w odniesieniu do realizowanych zadań sfinansowanych dotacjami udzielonymi z budżetu Wojewody.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji księgowej, tj. ksiąg rachunkowych i dowodów księgowych stwierdzono, że w badanym okresie z otrzymanej przez Gminę dotacji w kwocie 12.220.249,75 zł wydatkowano kwotę 12.141.081,79 zł.

Stopień wykorzystania dotacji w stosunku do zrealizowanych zadań z zakresu administracji rządowej sfinansowanych dotacjami celowymi wyniósł 99,35 %.

Niewykorzystane środki z dotacji w łącznej kwocie 79.167,96 zł zostały odprowadzone na rachunek dysponenta przekazującego dotację w terminie określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2.3. W zakresie sporządzenia sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

W toku kontroli stwierdzono, że sprawozdania zbiorcze Rb-50 za IV kwartał 2017 r. zostały sporządzone w szczególności sprawozdań jednostkowych, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

3. W zakresie pobierania i rozliczania dochodów budżetowych.

3.1. W zakresie pobrania i przekazania dochodów budżetowych.

Gmina wykonała w 2017 r. dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w łącznej wysokości 120.572,60 zł, co stanowiło 332,2 % planu określonego do realizacji przez Wojewodę (36.300,00 zł). Pobrane dochody wyniosły w rozdziale: 75011 – 31,00 zł, 85502 – 120.541,60 zł.

Na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazano kwotę w wysokości 92.804,90 zł. Dochody potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, na podstawie: art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1453 z późn. zm.) oraz art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wyniosły łącznie 27.767,70 zł.

Skontrolowano na podstawie dowodów źródłowych oraz zapisów w księgach rachunkowych, dochody budżetowe (należne, wykonane i przekazane) za I półrocze 2017 r. na kwotę 49.801,66 zł w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

- dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie.

Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 31,00 zł stanowiły opłaty za udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL, pobrane na podstawie art. 53 pkt 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

W okresie poddanym szczegółowej kontroli Urząd nie zrealizował dochodów z ww. tytułu.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Wykonane dochody budżetowe stanowiły pobrane, na podstawie art. 27 i 28 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wpłaty z tytułu: zwrotów świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego łącznie w wysokości 57.885,44 zł, odsetek w kwocie 53.432,22 zł oraz zwrotów wypłaconych w latach wcześniejszych zaliczek alimentacyjnych w kwocie 9.223,94 zł.

Szczegółową kontrolą objęto pobrane dochody budżetowe w kwocie 49.801,66 zł.

3.2. W zakresie terminowości odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa.

Sprawdzono terminowość przekazywania dochodów pobranych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej za I półrocze 2017 r. na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej w łącznej wysokości 38.952,76 tj. 42,0 % dochodów przekazanych ogółem za 2017 r.

Na podstawie skontrolowanych dowodów księgowych oraz zapisów w ewidencji księgowej stwierdzono, że pobrane przez Gminę dochody należne budżetowi państwa były przekazywane zgodnie z terminami określonymi w art. 255 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

3.3. W zakresie windykacji należności z tytułu dochodów budżetu państwa.

Sprawdzono windykację zaległych należności z tytułu dochodów budżetowych, prowadzoną w okresie objętym kontrolą oraz w odniesieniu do stanu tych zaległości na dzień 31.12.2017 r.

Należności wymagalne z tytułu dochodów budżetowych, według stanu na dzień 31.12.2017 r., wynosiły ogółem 3.026.049,15 zł i dotyczyły zaległości z rozdziału 85502 w kwocie 309.263,92 zł z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych, w kwocie 2.066.705,21 zł z funduszu alimentacyjnego i odsetek w kwocie 650.080,02 zł. W porównaniu do stanu na dzień 31.12.2016 r. ww. zaległości zwiększyły się o 300.120,16 zł, tj. o 11,0 %.

Na podstawie sprawdzonej dokumentacji (akt wybranej próby ilościowej dłużników alimentacyjnych) stwierdzono, że w stosunku do należności za okres świadczeniowy od 01.10.2016 r. do 30.09.2017 r. GOPS w ograniczonym zakresie prowadził czynności współdziałające w wyegzekwowaniu należności budżetowych, określone w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

3.4. W zakresie sporządzenia sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

Sprawozdanie zbiorcze Rb-27ZZ za okres od początku roku do końca IV kwartału 2017 r. zostało sporządzone w szczególności sprawozdań jednostkowych.

Stwierdzono, że w sprawozdaniach zbiorczym: Gminy i jednostkowym GOPS błędnie wykazano dane w kolumnie 4 „Plan” – rozdział 85502, było 36.000,00 zł, winno być

36.200,00 zł. Powyższe postępowanie było niezgodne z przepisami § 9 ust. 3 i 4 obowiązującego w okresie kontrolowanym rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1015 ze zm.) oraz z zasadami określonymi w § 6 ust. 1 rozdziału 2 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów.

Wskazuje się następujący zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

- brak wyodrębnionej ewidencji księgowej dla wydatków z dotacji celowych,
- błędna klasyfikacja poniesionych wydatków z dotacji,
- nieprawidłowe prowadzenie i rozliczanie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- prowadzenie czynności współdziałających w wyegzekwowaniu należności budżetowych w ograniczonym zakresie,
- błędne sporządzenie sprawozdania Rb-27ZZ – zbiorczego i jednostkowego.

Przyczyną stwierdzonych powyżej nieprawidłowości jest brak właściwego stosowania/błędna interpretacja wyszczególnionych powyżej w treści wystąpienia pokontrolnego przepisów prawa oraz brak skutecznego nadzoru kierownika jednostki kontrolowanej nad właściwą realizacją powierzonych zadań podległym pracownikom.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości są błędy w realizacji zadań w zakresie objętym tematyką kontroli.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi: TW – Wójt Gminy Wielgie, BB – Skarbnik Gminy Wielgie, SO – Kierownik GOPS w Wielgiem i EG – główny księgowy GOPS w Wielgiem (w ramach zastępstwa w 2017 r.) oraz DP-B – Dyrektor ZPO w Wielgiem i AP – główny księgowy ZPO w Wielgiem – na podstawie art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 6/2018.

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego zgłoszone zostały w dniu 23 lipca 2018 r. zastrzeżenia dotyczące wykazania jako nieprawidłowość błędnie podanej w decyzjach przyznających świadczenia w formie specjalistycznych usług opiekuńczych podstawy prawnej zwalniającej osoby, którym te usługi przyznano, z ponoszenia odpłatności za ich wykonywanie oraz zawarcie umowy zlecenia na świadczenie ww. usług w formie ustnej, a nie pisemnej, a także prowadzenia czynności współdziałających w wyegzekwowaniu należności budżetowych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w ograniczonym zakresie. Jednocześnie zarzut w zakresie nieprawidłowości polegający na zaciągnięciu zobowiązań pieniężnych na poczet przyszłej realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych, po nadesłaniu przez Gminę stosownej dokumentacji w sprawie - otrzymanej w dniu 31 sierpnia 2018 r. - został wycofany.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Panu podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania działalności jednostki kontrolowanej:

- 1) podejmowania, w stosunku do dłużników alimentacyjnych, wszystkich działań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 2) prawidłowego sporządzania zbiorczego sprawozdania Rb-27ZZ, na podstawie sporządzanych sprawozdań jednostkowych, z uwzględnieniem uprzedniej kontroli w zakresie prawidłowości ich sporządzania,

- 3) zobowiązania Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgiem do:
- wzmożonego nadzoru nad właściwą i rzetelną realizacją zadań przez podmioty i osoby świadczące bezpośrednio specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym nad ich wykonywaniem zgodnie z postanowieniami decyzji administracyjnych przyznających te usługi,
  - wskazywania, w wydawanych decyzjach administracyjnych właściwej podstawy prawnej, zwalniającej z odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze,
  - bezwzględneho zachowania formy pisemnej przy zawieraniu umów cywilnoprawnych na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
  - określania w zawieranych umowach z osobami i podmiotami świadczącymi specjalistyczne usługi opiekuńcze, informacji o ilości realizowanych godzin oraz osób u których ww. usługi będą realizowane,
  - ujmowania wydatków z dotacji celowych w odpowiednich paragrafach klasyfikacji budżetowej,
  - prawidłowego sporządzania jednostkowego sprawozdania Rb-27ZZ,
- 4) zobligowania Dyrektora Zespołu Placówek Oświatowych w Wielgiem do:
- wyodrębnienia z ewidencji księgowej szczegółowej ewidencji dla wydatków z dotacji udzielonych z budżetu państwa, związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Oczekuję od Pana w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

(podpis i pieczęć Wojewody)